

Woorden net als betalen, rekenen en plannetje

Ridder Bangebroek had een **hekel** aan gevechten. Hij was net in zijn **spullen** aan het **rommelen**, toen een kerel met een **plannetje** bij hem aanklopte. Hij sleurde Bangebroek naar een **pleintje** en zou hem een lesje leren. "Wacht, ik kan je **betalen!**" riep Bangebroek. Te laat! Bangebroek zwaaide met zijn vuistjes. Bij toeval mepte hij de kerel in het **gezicht**. De kerel viel languit op de grond. Bangebroek kreeg er **kippenvel** van. "Ach ja, als het om een potje knokken gaat, dan kun je op mij **rekenen**", juichte hij.

i

- Spellingwater 15** ➤ **Woorden met de woordstukjes ver, be of ge**
Spellingwater 18 ➤ **Woorden met de woordstukjes enen, elen of ere(n)**
Spellingwater 19 ➤ **Verkleinwoorden op je, tje, pje en etje**
Spellingwater 34 ➤ **Verdubbelen, verenkelen of gewoon schrijven**

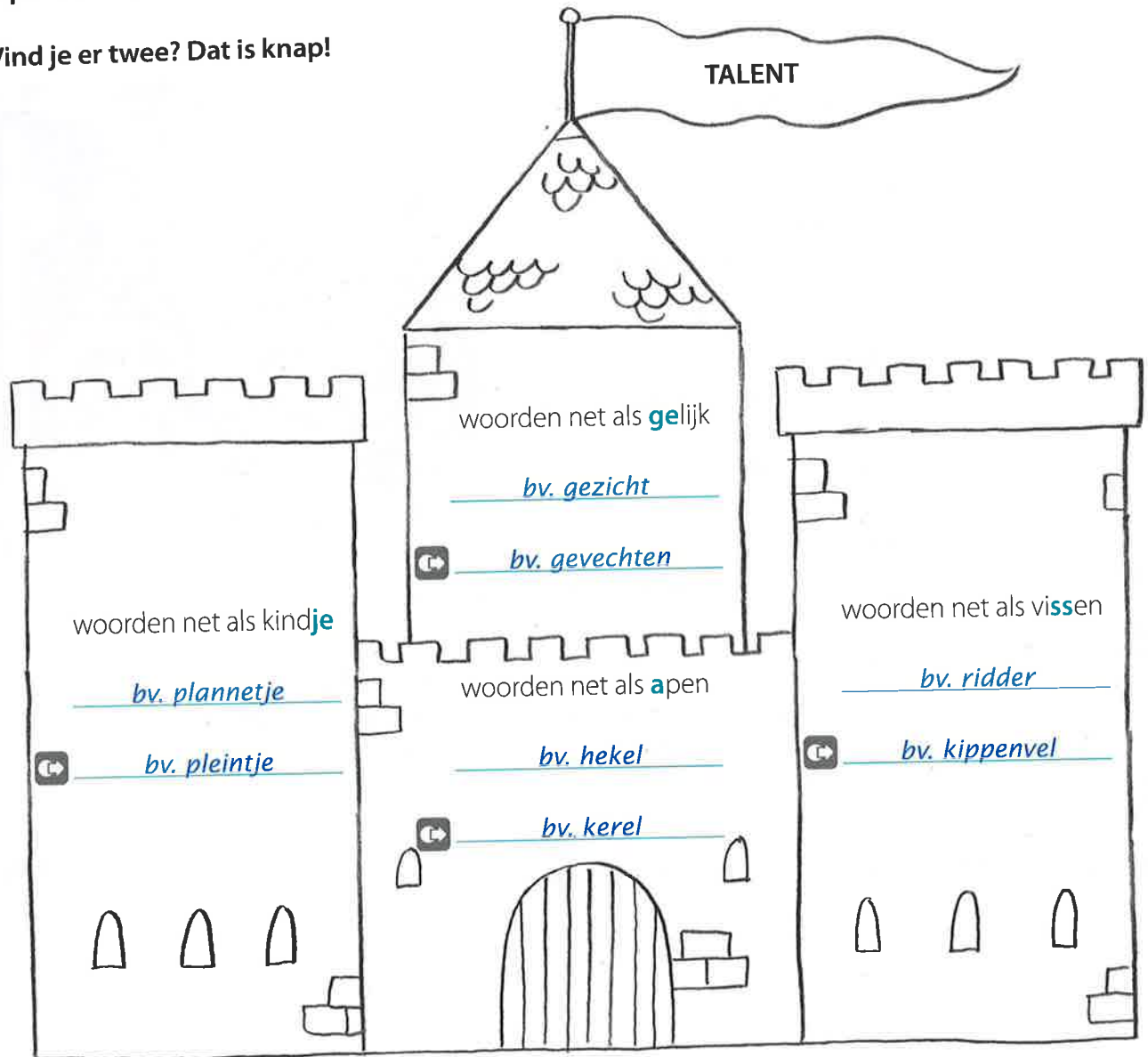
1 **Kijk goed. Bedek het woord en schrijf het in de zin.**

b

- de hekel ➤ Ik heb een hekel aan spruitjes.
- vertellen ➤ Zal ik je een geheimpje vertellen?
- de spullen ➤ Wil je die spullen in de auto leggen?
- rommelen ➤ Waarom zit je toch in de verkleedkoffer te rommelen?
- het plannetje ➤ Dat plannetje loopt gesmeerd.
- het pleintje ➤ De kinderen verzamelen op een pleintje in Antwerpen.
- het raampje ➤ De heks keek door een klein raampje in de deur.
- betalen ➤ Je moet aan de kassa betalen.
- het gezicht ➤ Hij had een grote schram in zijn gezicht.
- het kippenvel ➤ Ik krijg kippenvel van enge geluiden.
- jullie rekenen ➤ Rekenen jullie op mijn hulp of lukt het alleen?

- 2 Schrijf in elke kasteelmuur een juist woord.
Tip: Lees het verhaal van ridder Bangebroek opnieuw.

Vind je er twee? Dat is knap!

- 3 Maak het woord klein.
Kleur het juiste vakje zodat je een juist woord krijgt. Schrijf het woord op.
Let op: soms verandert het grondwoord.

1 wekker	je	tje	etje	pje	▶	<u>wekkertje</u>
2 zwaard	je	tje	etje	pje	▶	<u>zwaardje</u>
3 boom	je	tje	etje	pje	▶	<u>boompje</u>
4 prul	je	tje	etje	pje	▶	<u>prulletje</u>
5 blad	je	tje	etje	pje	▶	<u>blaadje</u>
6 bloem	je	tje	etje	pje	▶	<u>bloempje</u>

Bijlage 1

Cijferend delen tot 1000

$$648 : 2 = 324$$

6	4	8			2
6	:	:	3	2	4
0	4	:			
	4	:			
	0	8			
		8			
		0			

$$393 : 3 = 131$$

3	9	3			3
3	:	:	1	3	1
0	9	:			
	9	:			
	0	3			
		3			
		0			

$$705 : 5 = 141$$

7	0	5			5
5	:	:	1	4	1
2	0	:			
2	0	:			
	0	5			
		5			
		0			

$$927 : 9 = 103$$

9	2	7			9
9	:	:	1	0	3
0	2	:			
	0	:			
	2	7			
	2	7			
		0			

$$818 : 3 = 272 \text{ r } 2$$

8	1	8			3
6	:	:	2	7	2
2	1	:			
2	1	:			
	0	8			
		6	r=2		
		2			

$$674 : 5 = 134 \text{ r } 4$$

6	7	4			5
5	:	:	1	3	4
1	7	:			
1	5	:			
	2	4			
	2	0	r=4		
		4			

$$657 : 9 = 73$$

6	5	7			9
0	:	:	0	7	3
6	5	:			
6	3	:			
	2	7			
	2	7			
		0			

$$286 : 3 = 95 \text{ r } 1$$

2	8	6			3
0	:	:	0	9	5
2	8	:			
2	7	:			
	1	6			
	1	5	r=1		
		1			

$$858 : 3 = 286$$

8	5	8			3
6	:	:	2	8	6
2	5	:			
2	4	:			
	1	8			
	1	8			
		0			

2

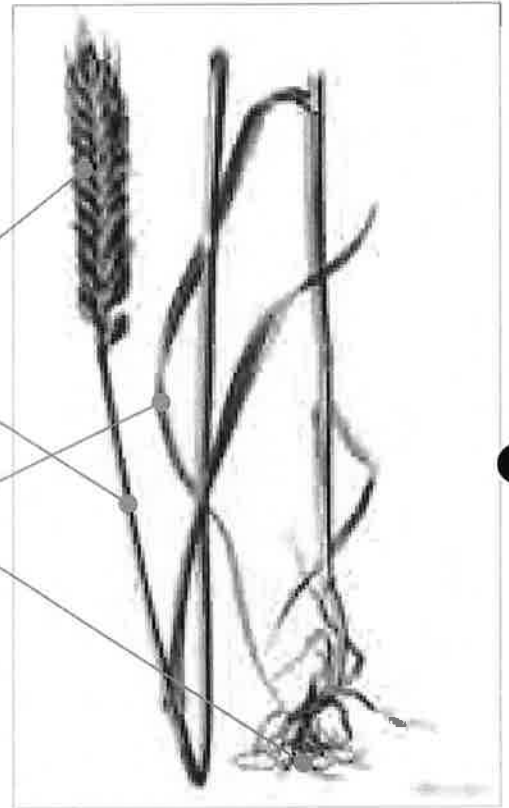
Graan komt van een plant*Verbind de woorden met het juiste deel.*

stengel

wortel

graankorrel

blad

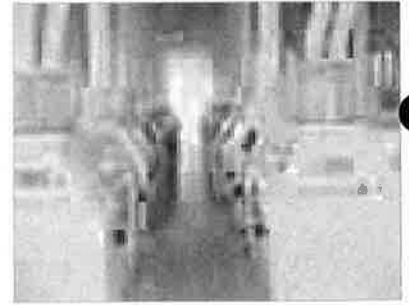
3

Van graankorrel tot lekkere boterham*Plaats bij de juiste foto: bakken, kneden, mengen, zaaien, oogsten.*

kneden

zaaien

malen

mengen

bakken

oogsten

4 Wat eerst? En dan?

Nummer van 1 tot 6.

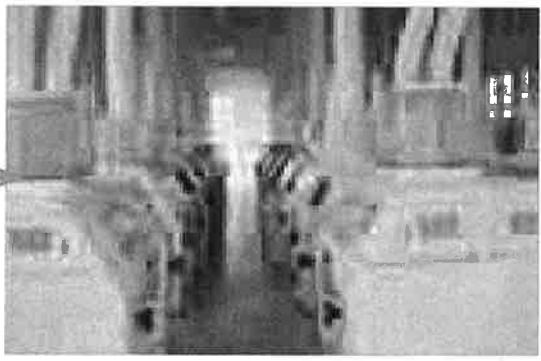
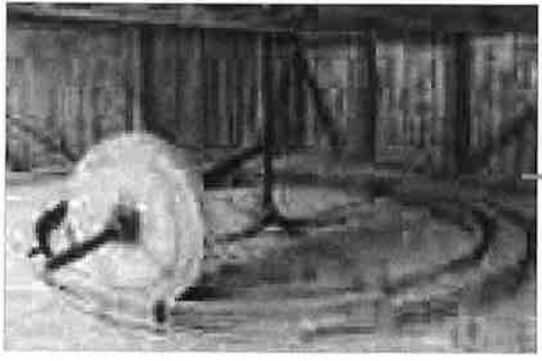
6	bakken	4	mengen
5	knedén	1	zaaien
3	malen	2	oogsten

5 De bakker vroeger en nu

Kleef de foto's op de juiste plaats.

vroeger

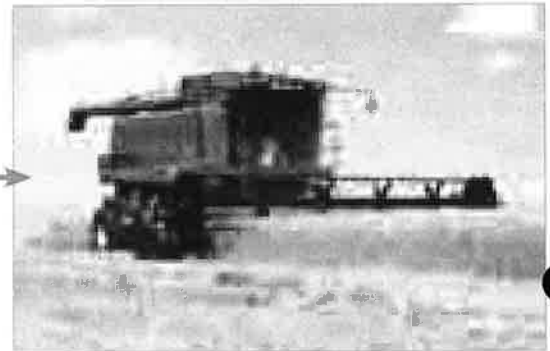
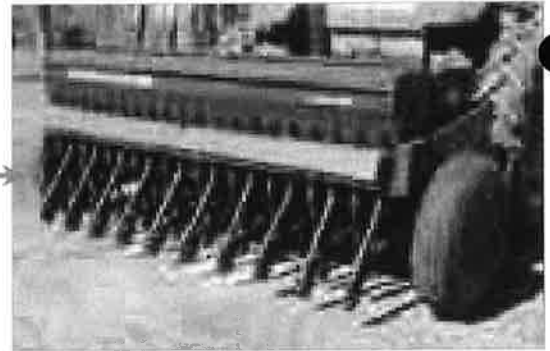
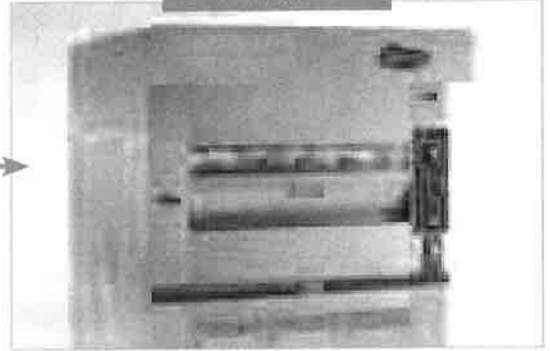
nu

vroeger

nu

We vergelijken. Kruis aan wat klopt.

	vroeger	nu
De boer doet veel met de hand.	X	
De boer gebruikt krachtige machines.		X
De bakker doet veel met de hand.	X	
De bakker gebruikt krachtige machines.		X
Wanneer zou jij graag bakker of boer willen zijn?		

4 Schrijf in het meervoud.

Ik twijfel. Fout? Verbeter.

- 1 ik vertrek ► De ridders vertrekken . _____
- 2 ik verkoop ► Wij verkopen onze spullen. _____
- 3 ik leer ► Leren wij over de lente? _____
- 4 ik liep ► Wij liepen op het strand. _____
- 5 ik win ► Kleine ridders winnen niet vaak. _____
- 6 ik betaal ► Wij betalen ons drankje. _____

5 Schrijf het juiste woord in de zin en maak het gedicht af. Kies uit:

reuzen – draadjes – tovert – poppenman – vrouwtjes – ventjes – rokjes

In een kastje met deurtjes en laatjes,

vol poppen en draadjes

vol pliesje en pluis

is de poppenman thuis.

Hij tovert er heksen

en prinsen aan touwtjes

en ventjes en vrouwtjes

met rokjes van kant

gewoon uit zijn hand.

En als je 't hem vraagt,

dan speelt hij voor jou.

Een dwerg die reuzen verjaagt.

Uit: De dans van de nar (Geert De Kockere)

Bijlage 3

Cijferend delen tot 1000

$858 : 3 = 286$

8	5	8			3
6	·	·	2	8	6
2	5				
2	4				
	1	8			
	1	8			
		0			

$696 : 6 = 116$

6	9	6			6
6	·	·	1	1	6
0	9				
	6				
	3	6			
	3	6			
		0			

$977 : 6 = 162 \text{ r } 5$

9	7	7			6
6	·	·	1	6	2
3	7				
3	6				
	1	7			
	1	2			r=5
		5			

$831 : 4 = 207 \text{ r } 3$

8	3	1			4
8	·	·	2	0	7
0	3				
	0				
	3	1			
	2	8			r=3
		3			

$754 : 7 = 107 \text{ r } 5$

7	5	4			7
7	·	·	1	0	7
0	5				
	0				
	5	4			
	4	9			r=5
		5			

$365 : 5 = 73$

3	6	5			5
0	·	·	0	7	3
3	6				
3	5				
	1	5			
	1	5			
		0			

$359 : 4 = 89 \text{ r } 3$

3	5	9			4
0	·	·	0	8	9
3	5				
3	2				
	3	9			
	3	6			r=3
		3			

$868 : 7 = 124$

8	6	8			7
7	·	·	1	2	4
1	6				
1	4				
	2	8			
	2	8			
		0			

$294 : 8 = 36 \text{ r } 6$

2	9	4			8
0	·	·	0	3	6
2	9				
2	4				
	5	4			
	4	8			
		6			

Bijlage 5

1 a Lees de taalweter.

i **Hoe ziet een werkwoord eruit?** **b**

Een werkwoord kan er in elke zin anders uitzien.
Bv. Het kind **eet** een appel.

De kinderen **eten** een appel.

De kinderen **aten** een appel.

b Kijk naar de foto's. Welk werkwoord hoort erbij? Omcirkel het juiste antwoord.

- ligt
- liggen
- zwemt
- zwemmen

- rent
- rennen
- zwaait
- zwaaien

- slaapt
- slapen
- vist
- vissen

2 Kleur:

groen de juiste vorm van het werkwoord.

- 1 Ik slaap / **sliep** / slapen gisteren bij mijn oma.
- 2 De bananen lag / lig / **liggen** in de fruitschaal.
- 3 Vandaag is / **was** / zijn Elisa jarig
- 4 Vorig jaar gaat / gaan / **gingen** we op vakantie naar Noorwegen.

3 a Verbind elke zin met de juiste ja-nee vraag.

b Onderstreep de persoonsvorm in de zin.

Aan de rand van het dorp <u>staat</u> de school van Rianne en Saïd.	Zien ze elkaar op het schoolplein?
Elke ochtend <u>loopt</u> Saïd van zijn huis naar school.	Wacht de juf daar al op hen?
Rianne <u>fietst</u> altijd naar school.	Lopen ze samen door de gang naar hun klas?
Op het schoolplein <u>zien</u> ze elkaar.	Staat de school van Rianne en Saïd aan de rand van het dorp?
Samen <u>lopen</u> ze door de gang naar hun klas.	Fietst Rianne altijd naar school?
Daar <u>wacht</u> de juf al op hen.	Loopt Saïd elke ochtend van zijn huis naar school?

4 a Lees de zin. Schrijf er de ja-nee vraag onder.

1 Gisteren keek Brandon naar een spannende film.

Keek Brandon gisteren naar een spannende film?

2 Op de tafel staat een trommel met koekjes.

Staat op de tafel een trommel met koekjes?

3 Op school maken we vandaag moeilijke sommen.

Maken we vandaag op school moeilijke sommen?

4 Alisha voetbalt bijna elke zaterdag.

Voetbalt Alisha bijna elke zaterdag?

5 Ik dacht de hele dag aan mijn hondje Frans.

Dacht ik de hele dag aan mijn hondje Frans?

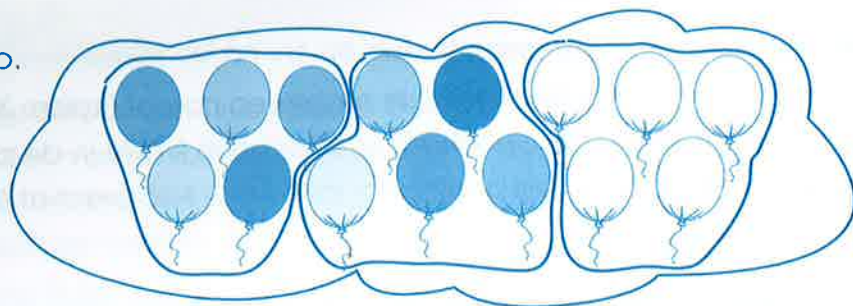
b Kleur in elke zin:

GROEN > het werkwoord (de persoonsvorm).

1

Los op.

$$\frac{2}{3}$$

Hoe groot is het geheel? **15**

Verdeel het geheel in gelijke delen door kringen te tekenen.

Hoe groot is elk deel? **5**

Kleur 2 van de 3 delen.

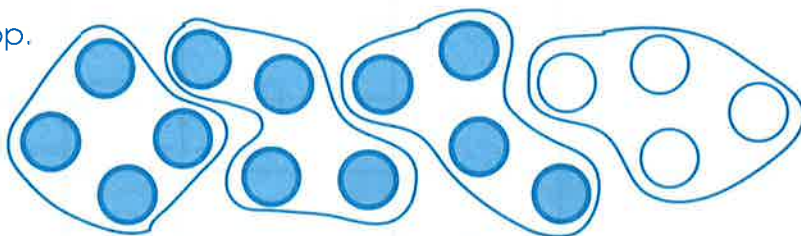
Hoe groot zijn de delen samen? **10**

Vul de uitkomst in. $\frac{2}{3}$ van 15 ballonnen is **10** ballonnen.

2

Los op.

$$\frac{3}{4}$$

Hoe groot is het geheel? **16**

Verdeel het geheel in gelijke delen door kringen te tekenen.

Hoe groot is elk deel? **4**

Kleur het juiste aantal delen.

Hoeveel delen heb je gekleurd? **3**

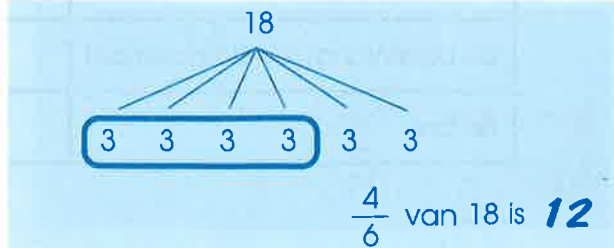
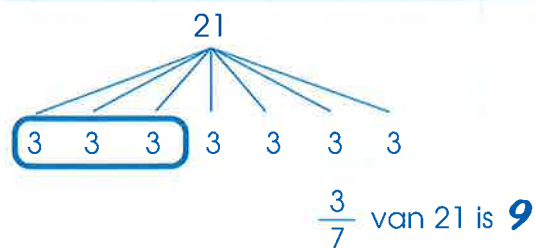
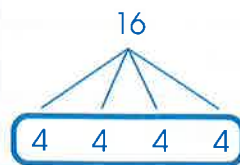
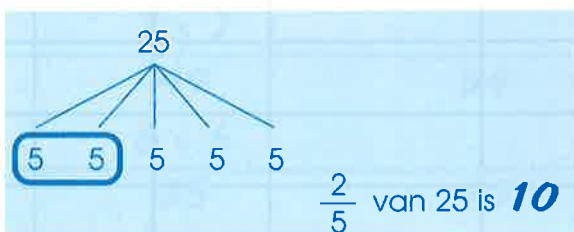
Hoe groot zijn de delen samen? **12**

Vul de uitkomst in. $\frac{3}{4}$ van 16 pingpongballen is **12** pingpongballen.

3

Omcirkel het passend aantal delen.

Noteer hoe groot de delen samen zijn.

Reken uit.

Je mag de oefening ook tekenen of noteren in een splitschema.

$$1/2 \text{ van } 24 = 12$$

$$3/4 \text{ van } 20 = 15$$

$$1/2 \text{ van } 10 = 5$$

$$1/3 \text{ van } 27 = 9$$

$$4/7 \text{ van } 28 = 16$$

$$7/10 \text{ van } 90 = 63$$

$$1/5 \text{ van } 30 = 6$$

$$9/10 \text{ van } 100 = 90$$

$$5/8 \text{ van } 64 = 40$$

~~$$6/5 \text{ van } 40 = 48$$~~

$$2/3 \text{ van } 24 = 16$$

$$6/9 \text{ van } 27 = 18$$

$$3/5 \text{ van } 40 = 24$$

Bijlage 6

1 a Lees de taalweter.

i

Over wie of wat zegt een zin iets?

In elke zin zeggen we iets over iemand of iets. Kijk maar:

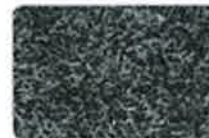
- Vlooiën zijn lastige kriebeldieren.
- Later word ik stuntman.
- Oma en opa komen vandaag logeren.

b Bekijk de foto's. Omcirkel het antwoord.

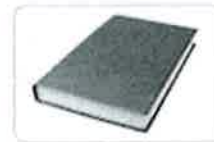
Wie gooit?

Wat valt?

Wie leest?

c Maak een zin die past bij de foto uit oefening 1b.

1 Maak een zin over de jongen.

Maak een zin over het meisje.

2 Maak een zin over de appel.

Maak een zin over de boom.

3 Maak een zin over de man.

Maak een zin over de stoel.

2 Wie of wat past bij de rest van de zin? Verbind.

De oude man

De rode trui

De kleine kinderen

De vriendelijke reuzen

De enge heks

De gele tulp

De rode roos

De blauwe vogels

zit op zijn stoel.

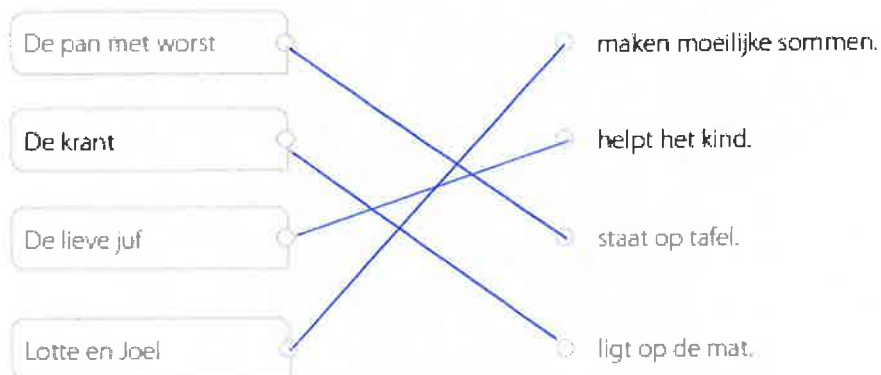
woont midden in het bos.

bloeien in de lente.

3 Maak zinnen. Verbind.

Over wie of wat wordt iets gezegd in de zin?
= het onderwerp

Wat wordt erover gezegd?
= de rest van de zin

4 Wie of wat doet het? Vul het onderwerp in.

1 _____ zwermt in de sloot.

2 _____ ligt in bed.

3 _____ rennen over straat.

4 _____ klimmen in de boom.

1

Ridders

Een ridder was een soort soldaat. Hij reed op een paard. Een ridder vocht met een **lans** en een **zwaard**. Hij beschermde zichzelf met een **helm** en een **schild**. Hij droeg ook een harnas of een

5 **maliënkolder**. Dat is een soort trui gemaakt van ijzeren ringetjes. Met de punt van je zwaard kon je niet door de ijzeren ringetjes prikken.

Je kent ridders vast uit films waarin ze als echte helden **oorlog voeren** of in een **toernooi** strijden

10 voor de hand van de prinses.

W

de lans

de maliënkolder

oorlog voeren

met een leger vechten tegen een ander leger

het toernooi

wedstrijd waarbij ridders tegen elkaar vechten

a Wat is een ridder?

Een ridder was een soort soldaat. Hij reed op een paard en vocht met een lans en een zwaard.

b Waarom droeg een ridder een pak van ijzer?

Met de punt van je zwaard kon je niet door de ijzeren ringetjes prikken.

Heksen

Vroeger dachten mensen dat **heksen** echt bestonden. Een heks was meestal een vrouw, maar soms ook een man. Mensen dachten dat heksen konden toveren. Ze zouden bijvoorbeeld kunnen rondvliegen op een bezem. En ze zouden zichzelf kunnen veranderen in een zwarte kat. De mensen geloofden dat heksen slechte dingen deden, omdat ze **dienaren** waren van de duivel. Tenminste, dat dachten ze vroeger.

de heks

iemand van wie ze vroeger dachten dat ze kon toveren en slechte dingen deed

de dienaar

iemand die zijn baas helpt, die doet wat zijn baas zegt

- c **Waarom hielden mensen niet van zwarte katten?**

Omdat dat misschien een heks was die zichzelf had veranderd in een zwarte kat.

- d **Van wie waren de heksen dienaren?**

de duivel

- 2 Kies een tekst en beantwoord de vragen.
Klaar? Ga verder met een volgende tekst.

3

Ridder worden

- Ridder worden, dat ging vroeger niet zomaar. Dat kon eigenlijk alleen als je vader ook al ridder was. En je moest een jongen zijn, meisjes konden geen ridder worden. Je begon met oefenen als je ongeveer zeven jaar oud was. Je leerde zwaardvechten en paardrijden, maar ook lezen en schrijven. Als je ongeveer vijftien jaar oud was, werd je **schildknaap**. Je hielp dan de ridder. De schildknaap zorgde voor de wapens van de ridder en hij droeg zijn schild. Hij verzorgde ook zijn paard. Een schildknaap moest laten zien dat hij dapper was. Lukte dat, dan werd hij zelf ridder.

- a Noem drie voorwaarden om ridder te worden.

- 1 Je vader moest al ridder zijn.
- 2 Je moest een jongen zijn.
- 3 Je moest een dappere schildknaap zijn.

W

de schildknaap

jongen die de wapens en het paard van de ridder verzorgt

4

De baas van de ridder

- Als je niet van vechten hield, moest je geen ridder worden. De belangrijkste taak van een ridder was oorlog voeren. Elke ridder had een **heer**. Dat was een heel belangrijke man, bijvoorbeeld de koning. De heer was de baas van de ridder. Als de heer ruzie had met iemand, voerde hij oorlog. Zijn ridders moesten dan voor hem vechten. In ruil voor al dat vechten mocht de ridder in een kasteel op een groot stuk land van de heer wonen.

- b Voor wie vocht een ridder?

voor zijn heer

W

de heer

baas van een ridder, bv. een koning